

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Serbările dela Beiuș

S'au prăznuit o sută de ani dela întemeierea liceului „Samuil Vulcan“ — Făclie care luminează de-un veac — Ea a fost aprinsă, tot prin mâni cuvioase de vlădici, din flacăra mai veche dela Blaj

Cum s'au desfășurat mărețele serbări

(Dela trimisul gazetei noastre)

Beiușul sau *Biușul*, cum îi zice poporul, este un orașel frumos și curățel, în valea Crișului Negru din județul Bihariei.

Peste culmile albe ale Munților Apuseni, spre șesurile Tisei, — se întinde un colț de țară cu dealuri verzi, păduroase, cu râuri repezi și cu sate dese, locuite din străvechi vremuri de ciobani și plugari vânjoși din neamul lui Traian. Inima acestui ținut al culmilor albe (*Biela-hora*, Bihor, țara muntelui alb) este Beiușul. În timpurile de demult, când pământurile roditoare era stăpânite de nemeși, de grofi și de baroni, Beiușul era un conac, un adăpost al biraielor și administratorilor domnești, cari porunciau cu biciul și cu paloșul. Sute de ani au stat aici, în adăpostul copacilor umbroși, numai curțile cu ziduri groase, întunecate, ale asupritorilor de neam străin.

Țăranii români, mucenici ai codrilor și ai văilor cu vârtejuri, se feriau atunci de Beiuș, ca de ducă-se pe pustii, căci nu aflau acolo decât porunci nemiloase, ghionturi și bătăi. Au trebuit să treacă sute și sute de ani, până când Pronia dumnezească a trimis la Beiuș un stăpân de lege românească, pe Vlădica unit al Orășii, care, ca și Vlădica Iochentie dela Târnave, întemeietorul Blajului, a făcut din curțile de spaimă ale Beiușului cetate de tărie pentru legea și limba noastră românească.

Mâna sorții s'a schimbat la Beiuș din clipa, când, la 1777, întemeindu-se episcopia unită a Orășii mari, Vlădica Moise Dragoș capătă dela împărăție moșiile dela Crișul Negru, mântuind astfel iobăgimea românească din ghiarele barbare ale asupritorilor. În piața orașului se înalță biruitoare, la 1796, frumoasa biserică românească a lui Ignatie Darabant și, de atunci,

harurile cerești se revarsă statornic peste plaiurile atât de obidite ale Bihariei.

Alduită de Dumnezeu a fost în deosebi clipa, când, în scaunul episcopesc dela Oradea mare, urcă marele fiu al

Liceul „Samuil Vulcan“ din Beiuș

Blajului, *Samoilă Vulcan*, care, după pilda înălțătoare din orașelul său de naștere și de învățătură, deschide, la 6 Octomvrie 1828, înaltele școli românești dela Beiuș, prin cari se șterg toate lacrimile de veacuri ale nației noastre din țara Bihorului și se aprinde binefăcătoarea făclie, care, cu focul sfânt al creștinătății și al culturii, luminează neîntrerupt până în zilele noastre de slobozenie și de glorie, ținuturile întunecoaselor păduri și codri ai Bihariei.

Serbările dela Beiuș, din zilele de 29 Mai — 1 Iunie, anul curgător, au prăznuit acea sută de ani, de când *Școlile dela Beiuș*, au împărțit darurile învățăturii ze-

cilor de mii de copilași din țara culmilor albe, în granița dela șesurile Tisei, unde lipsurile au fost mai mari și mai arzătoare decât în ori care dintre întinderile pământului românesc.

Înainte de-a arăta cum s'au desfășurat acestea serbări mărețe, se cuvine să încreștăm la răboj, cu mare bucurie, că școlile dela Beiuș au fost și sunt *fiicele sufletești ale Blajului* nostru bătrân, atât prin întemeietorul lor, născut aici, la îmbinarea Târnavelor, cât și prin credința și întreagă alcătuirea lor, conduse, ca și celea dela Blaj, prin oameni ai *bisericii unite*, cari au fost în toate vremurile cei mai

neobosiți pioniri ai culturii românești, or unde i-ar fi aruncat soarta și împrejurările vieții. Blajul se mândrește cu fiicele sale dela Crișul Negru și e fericit, că flacăra sfântă dela Târnave, aprinsă în Biharia de *Samoilă Vulcan*, s'a susținut cu atâta vrednicie, o sută de ani, în cel mai oropsit ținut al neamului nostru.

Crească și înflorească în veci!

Serbările.

Am sosit la Beiuș Marți, în 29 Mai, spre seară. Ne aducea o puternică mașină „Fiat“, dela Oradea-mare. Am străbătut sate curățele, cu mireazmă de flori de salcâmi și cu fețe sănătoase de copilași. Multe păduri, cari înveselesc zările până în mari depărtări.

In culmile dela Răbăgani, ne răsar în fața munții Bihorului, cu vârfurile îmbrobodite în ceață, cu coastele albe încă de nea. In sat la Pocola, abia răzbatem printre vitele cari se întorc dela pășune, ciurzi întregi de vite frumoase, roșii, cai bueștri, capre tinere cu bărbuțele în vânt și păstorite cu năfrămile aprinse de soarele ce apune.

In marginea satului, spre Beiuș, poporenii alcătuiesc o frumoasă poartă de verdeață, sub supraveghierea Părintelui Terdic. Se pregătește calea de sărbătoare pentru oaspeți, între cari noi, blăjenii, suntem printre cei dintâi.

Uite Beiușul. Turnuri albe de biserici printre ramuri bogate de copaci bătrâni. In dreapta și în stânga, fermecătoare poieni cu luciri de ape, peste cari se respiră cețuri de amurg, până în Munții Codrului și ai Bihariei. Mai rar o privilegiște atât de minunată. Beiușul are, cu adevărat, o așezare de basm.

Străzile pe cari le străbatem, sunt toate gătite de sărbătoare, cu drapele și cu frunză verde. Piața forfotește de lume. In fața liceului cu ziduri bătrâne, sure, cu turnulețul patruunghiular, care de-o sută de ani chiamă neîntrerupt la carte pe fiii Bihorului, se învâluiează cete și grupuri de cercetași, de școlari și de profesori, cari fac celea din urmă pregătiri pentru începerea serbărilor.

Noi, delegația blăjană, din care fac parte Rev. dd. canonici Dr. Victor Macaveiu și Dr. Ioan Coltor; Traian German, directorul liceului de fete, profesorii Ștefan Pop, Al. Lupeanu, Dr. C. Suci și Dșoara Steluța German, aflăm numai decât cunoștinți vechi și dragi, cari ne dau casă și masă pentru tot timpul serbărilor. Cartierul nostru general este însă casa deosebit de primitoare a d-lui Al. Rîșu, conducătorul »Doinei«, blăjan de naștere, căruia îi păstrăm celea mai călduroase amintiri.

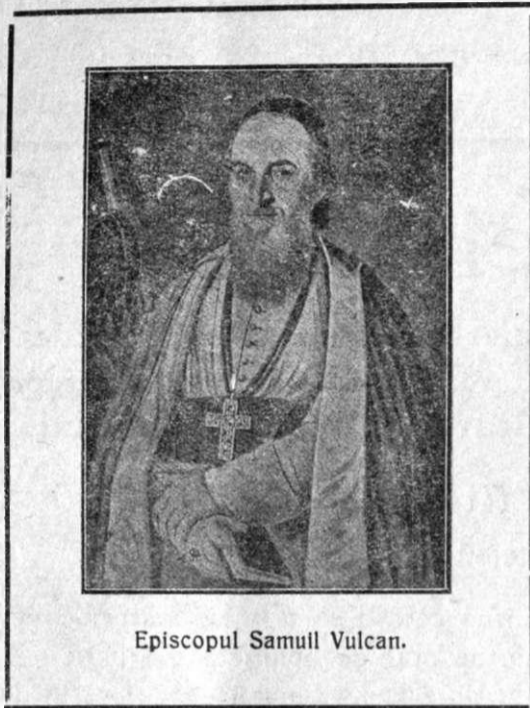
Martii seara, 29 Mai.

In seara zilei de Marti, 29 Mai, pe la ceasurile 9, străzile din mijlocul Beiușului par a se aprinde, de o lumină blândă, dulce. Toate ferestrele liceului se luminează în chip de sărbătoare. Și se luminează așa, că în geamuri, pe sticla împodobită cu transparente colorate, apar

chipuri cuvioase de ctitori de demult și blazoane ale feluritelor arte și ale cărții, tivite cu pilduri potrivite din Sfânta Scriptură și cu lozinci înălțătoare.

In mijloc, la locul cel mai de frunte, este icoana episcopului Samuil Vulcan, întemeietorul. Alături, cu slove tricolore, vorbele prin cari marele arhieru a vestit la 1828 deschiderea liceului: »Intru folosul și cultura națiunii române«.

Mai încolo, lozinci ca acestea: »Mărire celui ce ne-a arătat nouă lumina«. — »Bun creștin om deplin«. — »Frica de Dumnezeu începutul înțelepciunii este«. — »Totul pentru țară și neam«. — »Dumnezeul părinților noștri, bine ești cuvântat«. — »Nihil Sine Deo« (Nimic fără Dumnezeu). »Ora et labora« (Roagă-te și lucră).

Episcopul Samuil Vulcan.

Și iarăș, chipul blând al episcopului Mihail Pavel, al doilea întemeietor al școlilor din Beiuș. Și emblema episcopală, ocrotitoarea de totdeauna a veștitelor școli. Deasupra intrării chipul Regelui Mihai, cu inscripția tivită în tricolor: »Trăiască Regele«. Apoi: »Omăgiu Arhierilor români«. »Dragoste foștilor elevi«. — »Ne-a scăpat nădejdea, ne-a întărit iubirea«. Nu este uitat nici generalul Berthelot, care încă va sosi la mările serbări.

Toate acestea minunate deseme și alcătuirii cu adevărat artistice, sunt datorite harului celui profesor Ioan Bușia, care a muncit mult cu elevii săi, ca să dea vechiului liceu aceste podoabe răscolitoare de suflet și de simțiri neuitate. Onoare maestrului și onoare inimilor săi ucenici!

A fost o seară dintre acelea, cari cu adevărat, nu se pot vedea decât la o sută de ani odată!

Miercuri, 30 Mai.

Pomenirea foștilor elevi și profesori

Ziua cea dintâi a serbărilor, a fost închinată, cu multă duioșie, foștilor elevi și profesori pe cari i-a avut liceul din Beiuș, în curgerea celor 100 de ani, de când împarte lumină și învățătură în oropsitul pământ al Bihorului și în părțile ungurene. Dintre cei peste 20,000 de școlari, câți s-au perândat în cursul vremurilor printre bătrânele ziduri și dintre sutele de dascăli, câți au ostenit întru lumina lor, atâția nu mai sunt astăzi între cei vii! Se cuvenia deci să se reînvie și pomenirea lor, ca și ei să se bucură în lumea spiritelor de marea izbândă a zănelor de astăzi, când se prăznuiește suta de ani de rodnică muncă și de trudă pentru lumina neamului românesc.

Pomenirea foștilor elevi și profesori s'a început cu sf. liturghie, care s'a slujit în biserica cea mare din piață, reînnoită de curând și înzestrată cu clopote nouă. A oficiat însuși înalt Preasfinția Sa, bunul Patron al școlilor, Dr. Valeriu Traian Frențiu dela Oradea mare, încununat de canonici și profesori. Cântă corul liceelor de băieți și fete, condus de d. prof. Naghiu.

Biserica este plină de oaspeți din toate colțurile Ardealului și de »elevi« bătrâni, cari s'au adunat din celea mai mari depărtări, să fie de față la înduioșetoarele serbări ale școlilor cari i-au crescut. Mulți au bărbile cărunte și brățele roșii de înalți dignitari bisericești. Li-se umezește pleoapele, când, în pătrunzătoarele tropare ale corului, dapnă amintiri scumpe, de când în acest sfânt lăcaș, și-au oțelit ei sufletele pentru greutățile vieții de toate zilele.

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Mamei mele

Pe sânul Tău m'ai legănat
Atâta vreme, ne'ncetat,
Iubită, scumpă mamă!
Tu m'ai crescut, m'ai îngrijit,
De foc și apă m'ai ferit,
Iubită, scumpă mamă!

Tu-mi ești lumina ochilor,
Eu îți sunt cel mai scump odor,
Iubită, scumpă mamă!
Azi când sunt mare, — și mai cresc!...
Mai mult ca oricând, te iubesc,
Iubită, scumpă mamă!..

Beiuș.

V. FLUERAȘ.

Dracul șchiop

Două frați s'au luat odată la ceartă, că cine stăpânește pământul? Dreptatea ori nedreptatea? Cel mai mic zicea că dreptatea, cel mai mare o ținea într'una că nedreptatea e stăpână în lumea aceasta. Cel mai mic se încălzi la vorbă. Ascultă, zise el, mergem la episcop ca să hotărască el, și dacă-mi dă dreptate mie, am să-ți scot ochii, iar dacă n'am

dreptate, îmi scoți tu mie ochii. Fratele mai mare primi prinsoarea și se porni să meargă la episcop.

Pe drum întâlniră un om bătrân și-i spuseră:

— Ascultă, moșule, avem să te întrebăm ceva.

— Dacă mă întrebați, am să vă răspund.

— Vrem să știm, cine stăpânește pământul: dreptatea ori nedreptatea?

Bătrânul răspuse:

— Nedreptatea, dragii moșului.

— Auzit-ai, măi michiduță? Acum trebuie să-ți scot ochii.

Dar fratele cel mic răspuse:

— A fost vorba să ne judece episcopul, iar nu moșneagul acesta.

Merseră mai departe și întâlniră un călugăr. Ii spuseră și acestuia: Vrem să te întrebăm ceva.

— Dacă mă întrebați, am să vă răspund.

— Spune-ne, cine stăpânește lumea? Dreptatea ori nedreptatea?

— Nedreptatea, răspuse călugărul. Și fratele mai mare îl îmbie iar pe cel mic să-i scoată ochii.

— Ba, eu mă țin de una, răspuse cel mic, cum o spune episcopul, așa are să fie, iar nu cum spune altul.

Ajunseră la episcop. Se închinară cu plecăciune și întrebă:

— Cine stăpânește pământul, Preasfințite? Dreptatea ori nedreptatea?

Și episcopul răspuse întocmai ca moșneagul și călugărul:

— Nedreptatea.

— Acum stai colo, să-ți scot ochii, zise fratele mai mare, iar cel mic răspuse:

— Să mergem până la fântână. Dacă rămân orb, să stau acolo, lângă fântână, și să cer mila trecătorilor, ca să nu mor de foame.

Se duseră împreună la fântână, lângă care se afla un copac bătrân. Acolo, fratele mai mare, îi scoase ochii celui mic; apoi își văzu de drum.

Orbul, după ce îi se mai potoli durerea, așteptă o bună bucată de vreme, ca să treacă cineva și să-și facă pomană cu dânsul, dar nu se ivi nici o ființă; pe semne că fântâna cea era părăsită. Ca să nu moară de foame, și gândi să se sue în copac și să-și amăgească gura și stomacul gol cu frunzele copacului.

Cum sta acolo sus, îl apucă noaptea, și în timpul nopții se adunară sub copac o mulțime de draci. Cel mai bătrân dintre tartari îl întrebă pe cel mai tânăr:

— Tu, ce ispravă mi-ai făcut azi?

— Am întăritat pe două frați, din care unul zicea că nedreptatea stăpânește lumea, iar celalalt o ținea în ruptul capului că stăpânul pământului e dreptatea. L'am adus pe fratele mai mare în așa stare de nebunie, că i-a scos ochii celui mic.

La cimitir, între morminte.

După sf. liturghie se alcătuiește un foarte impresionant cortaj spre cimitirul din deal, unde și dorm somnul de veci foștii dascăli și directori ai vremurilor trecute. În fruntea convoiului de școlari, tineri și bătrâni, înainteză muzica militară a Reg. 85 dela Oradea mare, care cântă marșuri funebre. La sfârșit ceata copilașilor cu ripide și preoții cu Arhiereul, și mare mulțime de popor din satele învecinate, fiind tocmai zi de târg la Beiuș.

Slujba parastasului se face la mormântul directorului *Ion Buteanu*, răposat în anul 1914. Sub soarele de Mai, printre copaci pletoși, sus, pe culmea care stăpânește toate văile Beiușului și ale ținutului, troparele de pomenire și rugăciunile de deslegare răsună atât de pătrunzător și de duios! Mărgeluțe de lacrimi lucesc în toți ochii și fumul de tămâie se înalță domol spre țările albastre, ca cel mai curat prinos de recunoștință, pentru cei ce, fie ca dascăli, fie ca elevi, au luminat Biharia și coclaurii de munte până în margini de zări și mai departe.

Dela mormântul directorului Buteanu, cortajul pios s'a îndreptat spre locul de odihnă al martirilor naționali ai Beiușului, *Dr. Ioan Ciordaș* și *Dr. Nicolae Bolcaș*, pe cari, în noaptea de 4 Aprilie 1919, hoardele barbare ale lui Bela Kuhn i-au cules de pe la casele lor și i-au ucis în comuna Luncă, stropind cu sânge cald și nobil împlinirea visului de veacuri al Bihorului și al Românismului întreg.

Un foarte frumos monument nou li acoperă, pe care în slove aurite se scriu umătoarele:

Martirii Bihorului Dr. Ion Ciordaș și Nicolae Bolcaș, foști адвоcați în Beiuș, uciși de oardele săcuiești în noaptea de 4 Aprilie 1919, în Satul Luncă.

Slăviți martirii desrobirii și întregirii Neamului, ca jertfa de sânge să rămână legendă veacurilor, spre vecinică pomenire.

Rugăciuni înduioșetoare se înalță și aici, iar corul elevilor intonează, la urmă: »*Trei colori cunosc pe lume*«, ca sfântă răsplată pentru aceia, cari, cu cea mai barbară și mai neomenească

cruzime, au fost ciopârțiți în săbii pentru colorile scumpe...!

O aripă de nor pripeag, acopere, pe o clipă, fața soarelui, cernindu-se parcă și țăriile cerului, de jalea sfâșietoare a acestui mormânt de martiri.

Producția școlarălor.

După rugăciunile de pomenire din cimitir, curtea liceului s'a umplut de lume, unde avea să urmeze matineul sau producția festivă a școlărilor de astăzi. Deasupra scenei, împodobită cu brăduleți și cu flori, icoana bătrână a lui Samuil Vulcan, între stemele țării și drapelul național, cuprinde cu ochi duioși tineretul frumos și marele public asistent.

Cel dintâi punct este »Imnul Regal« ascultat în picioare, apoi foarte frumoase declamații ale elevilor *Ilufiu, Gavra și Ardeleanu*, și mai multe coruri, pe cari le conduce când profesorul Bușita, când prof. Meze. Deosebit de pătrunzător este »Imnul liceului din Beiuș« cu muzica profesorului Hubic dela Oradea. Iată acest imn, de o mare frumuseță și ca poezie:

Imnul liceului din Beiuș

*Păstori de lege și lumină
In vremuri grele te-au zidit,
Un veac prin vișor și furtună
Menirea ta ți-ai împlinit.*

*Vă preamărim străbuni de seamă
Ce-ați înălțat acest altar,
El ne-a fost templu, ne-a fost mamă,
A fost o piatră de hotar.*

*Cetate sântă de credință,
Cuib de apostoli, te mărim,
Ne-ai dat puteri în suferință
Ne-ai învățat Români să fim!*

*Eternul foc din Roma veche,
Ca o vestală l-ai păzit,
Izvor de foc fără păreche
Un veac întreg ne-ai încălzit*

*In coasta de apus cetate,
Ai străjuit atâția ani,
Ai ridicat străjeri din sate
Să ne păzească de dușmani!*

Increștăm »Marșul lui Iancu« condus de d. Bușita, care la dorința publicului a trebuit cântat de două ori, apoi fermecătoarele »Doine din Bihor«, de-o noutate și de-o gingășie fără păreche. Ele cuprind vaerul și obida atâtor veacuri negre, prin cari a trecut poporul Bihariei. Matineul s'a încheiat cu »Marșul regal«, în accente de bărbăție, ca acestea:

Trompetele răsună
Prin munți și prin câmpii
Românii toți s'adună,
Cu sutele de mii!

Un dor pe toți îi poartă
Să-și vadă azi moșia
Unită, mare, mândră;
Trăiască România!

După masă, în aceeași zi de Miercuri, la ora 3, frumoase producții de gimnastică ale Liceului de băieți pe arena sportivă, unde am văzut exerciții libere, în tactul muzicii militare, salturi, aruncări cu globul și întreceri voinicești la sul și la paralele. Elevii liceului din Beiuș, au dovedit, că sunt cu adevărat fiii de viteji, cari ca mâine vor fi gata să apere, cu brațe vânjoase, scumpele graniți statornicite cu atâtea lacrimi și jertfe de sânge.

Mai spre seară au sosit la serbări Preasfințitul episcopii *Iuliu Hossu* al Gherli și *Alexandru* al Lugojului, cu automobilul, iar P. S. S. episcopul ortodox *Roman Ciorogariu* al Orăștii cu trenul. Li-s'au făcut primiri pompoase. Seara cortaj cu făclii și muzică militară, fiind luminat întreg orașul. La cimitirul din deal, lampioane colorate, trimiteau clipiri de vis, până departe în munți.

Ziua cea mare a serbărilor

Ziua de Joi, 31 Maiu, a fost ziua cea mare a serbărilor dela Beiuș. Încă de dimineață a sosit Generalul Berthelot, marele prieten al țării noastre, cu suita sa, apoi dd. miniștri Anghelescu și Lapedatu, dimpreună cu o mare mulțime de alți oaspeți înalți, prefecti, inspectori școlari, deputați și senatori.

— Dar tu, ce treabă ai făcut? întrebă tartarul bătrân pe al doilea diavol mai mic.

— Eu am îndârjit pe alți doi frați, cari până atunci trăiseră bine, ca să se încadreze pentru un butuc de vie; li-am ascuns toporul, ca să nu poată tăia butucul, și am nădejde că butucul li-o sta meru în ochi și că mâine-păimâne, au să se ucidă unul pe altul.

Diavolul bătrân întrebă apoi pe cel de al treilea, ce ispravă făcuse.

Și Aghiuză răspunse:

— Eu am întors copilul pe dos în pantecele Reginei, ca să nu poată naște pruncul și să moară.

Veni rândul celui de al patrulea dintre draci, care era schiop.

Când îl întrebă tartarul cel bătrân că ce ispravă făcuse în ziua ceea, el răspunse, fără să se sfiască, că n'a făcut nimic.

Atunci ceilalți tăbăriră pe dânsul și-l luară la bătaie. Dracul schiop se infuriă și începu să strige că o să li facă în ciudă.

Acum, mi-ar părea bine ca omul care și-a pierdut ochii, să vie aici, să iea din cenușa asta. Cu cenușa de aici și cu apă de acolo, dela izvor, să-și spele ochii și să-și capete iar vederea.

Ași vrea apoi ca cei doi frați să vie și să-și iea toporul pe care l'ați ascuns, să taie butucul de vie, ca să nu mai aibă pe ce se certa. Și așa mai vrea ca să vie Regina aici,

să beie din apa asta, ca să-și tămăduie pantecele, să nască copil sănătos și să nu moară.

Se auzi cântecul cocoșului alb și dracii începură să se pregătească de drum. Apoi cântă cocoșul negru și dracii o luară la sănătoasa și începu să se zăriască de ziua.

Orbul se coborî din copac; dibui după cenușă. Cu cenușa ceea și cu apă din fântână, se frecă la orbitele ochilor. Ochii se făcură la loc și omul își recăpătă îndată vederea.

Apoi își umplu tidva de dovleac cu apă din fântână. Luă toporul, pe care-l ascuseră acolo diavolii, și mai întâi se duse la butucul de vie pentru care se luaseră la harță cei doi rați și-l culcă la pământ.

Căută apoi pe cei doi frați și-i întrebă pentru ce se certaseră.

— Avem un butuc de vie, răspunseră ei, în care amândoi avem parte, și nu ne putem învoi cum să-l împărțim.

— Nu trebuie să vă mai sfâdiți, că v'am făcut eu parte. Am tăiat butucul, și nu-l mai aveți nici unul.

— Apoi, Dumnezeu să-ți facă parte, ziseră frații, și de atunci trăiră iar în pace.

De acolo porni către curtea reginei și bătu la poartă. Slugile regești, nu-l lăsară să intre, dar el nu se dădea dus; trebuie să vorbească numai decât cu regina. Se luă la sfadă cu slugile și făcu atâtea larmă că se auzi până la rege. Regele porunci să-l lase să intre și apoi îl întrebă:

— Ai tu vre-un leac pentru regina?

— Da, măria ta. Am leacul la mine; îmi trebuie numai un pahar cu apă.

După ce îi se aduse paharul cu apă, el varsă jumătate și umplu apoi paharul cu apă din fântână. Se aduse reginei apa binecuvântată a străinului, și cum bău apa, regina dădu naștere unui băiețel.

Regele umplu de daruri scumpe pe doctorul necunoscut, care-i aduse bucuria la curte și-i ceru să spuie, ce dorință are.

— Stăpâne, din cătunul nostru sărac, să dai poruncă să se facă un sat frumos, și să am și eu acolo o casă a cutării.

Regele îi dădu atâtea aur cât putuse să se încarce pe un cal.

— Ia-ți aurul acesta și fă-ți cu dânsul satul și casa, așa cum le vrei tu.

După o vreme, fratele mai mare se întoarce dintr'un drum și întrebă pe mamă-sa:

— A cui sunt toate casele astea nouă?

— Apoi, toate bogățiile ce le vezi, sunt ale lui frăține-tău.

— D'apoi cum ale lui frăține-meu? A aceuia căruia i-am scos eu ochii? Și porni să vadă și el cum stau lucrurile.

Frata-său, îl primi prietenos. Il pofti în casă; îl așeză cu cinste înaintea unei mese și-i aduse de ale mâncării și băuturii. Atunci el întrebă:

— Spune-mi, rogu-te și mie, cum ai făcut

Sunt de față și foști elevi ai școlilor din Beiuș cari au venit din Țara sârbească: protopopu, Oprea din Verșet, cu preoții Pinteru din Toracul mic și Gherasim Andru din Sarcea.

Serbările încep iarăș cu sf. liturghie, la care sunt de față toți Arhierii (ortodocșii slujesc liturghia la biserica din deal), Miniștrii, generalul Berthelot și cântă vestitul cor al profesorului Hubic dela Oradea. Biserica destul de mare a Beiușului se dovedește prea mică de astă dată. În timpul slujbei sosesc alaiurile satelor în haine de sărbătoare, cu tineret și cu muzici. Orașelul dela Crișul Negru e un furnicar înflorit cu drapele și cu pene mândre de flori primăvăratice.

Sedința serbătorească.

După ieșirea din biserică întreg publicul se adună în curtea liceului, ca ieri, unde se ține ședința sărbătorească. Vin Arhierii, Miniștrii, înalții oaspeți și nesfârșitul șir al școlarilor de azi și de ieri. Mulți țărani cu drapele și cu sumane albe, tivite cu albastru. Doamne și domnișoare în porturi naționale.

Ședința o deschide *Inalt Preasf. Sa episcopul Frențiu*, marele patron al școlilor din Beiuș. Apoi vorbește cu înflăcărare Păr. protopop onorar *Camil Sălăgeanu*, directorul liceului, arătând cum, în suta de ani care s'a scurs, elevii și profesorii școlilor din Beiuș, n'au fost numai logofeți ai cărții și ai plivaselor, ci și pioneri ai simțirilor naționale, conducând poporul în luptele de desrobire. În anul 1918, la Alba-Iulia, în fruntea cetelor bihorene, erau elevii și profesorii Beiușului.

Făclia dela Blaj..!

Profesorul *Dr. Constantin Pavel*, omul de peană al Beiușului, luând cuvântul, face istoricul școalelor din Beiuș, spunând:

— A fost un noroc deosebit, că îndată la începutul înfiripării noii eparhii române unite cu Roma, aici în Crișana, cei dintâi trei episcopi Dragoș, Dărăbant și Samuil Vulcan *vin deadreptul dela Blaj, dela Blajul cu trei sori în frunte, vatra noului crez național*, și de aici (dela

de și-ai căpătat la loc vederea? și de unde ai luat atâta avere?

— Apoi eu și-am spus totdeauna că dreptatea e stăpână în lume, iar tu ai ținut-o morțiș că nu; numai nedreptatea.

Și cum roști cuvintele acestea, fratele mai mare se prăbuși la pământ de inimă rea, și-și dădu duhul.

Legendă din Epir, talmăcită de
I. Const. Delabaia

Cântece din Bihor

Hi, hai murgule, hai, —
Foaie verde de susai
La fântânița din plai —
Hi, hai murgule, hai,
Pusei masa și mîncăi
De vin nu mă săturai!
Hi, hai murgule, hai.

*
Așa stă inima 'n mine
Ca și pasărea pe spine
Hi, hai murgule, hai,
Ca și pasărea pe spine..!
Hi, hai murgule, hai.

*
Frunză verde ruptă 'n vie
Vin doi frași din cătănie.
Noi de când am cătănit
Boii 'n grajd au gârbovit
Jugu 'n cui a înfrunzit!

Blaj) aduc nu numai zelul unei păstoriri obișnuite, ci mai aduc pe deasupra noul spirit al orientărilor și al îndemnurilor naționale și culturale.

Școlile dela Beiuș, înființate în anul 1828, dau neamului românesc 23,000 de cărturari, între cari 2268 de bacalaureași, din cari s'au croit conducătorii și frunțașii.

Di ministru *Dr. Const. Anghelescu*, vorbind, laudă pe marii bărbați de demult ai Ardealului și pe oamenii bisericii, cari au dat neamului școli binecuvântate de Dumnezeu, ca cele dela Beiuș. Acestea școli, alături de cele dela Blaj, Brașov și Năsăud, au format sufletele alese, cari au pregătit și au îndeplinit visurile de veacuri ale poporului românesc.

Recunoștința bisericii ortodoxe.

P. Sf. Sa episcopul Roman Ciorogariu dela Oradea mare, spune: — Eu n'am avut fericirea să fiu elev aici, dar am venit în calitate de episcop. să depun prinosul recunoștinței, să cinstesc amintirea arhitectului ei Samuil Vulcan și a urmașilor lui, cari o desvoltă. Am venit să reînnoim memoria eroilor fără nume, pilduitori ai zilelor de astăzi, cari au fost profesorii din Beiuș.

Sărbătoarea biruinței.

Urmează cuvântarea de-o minunată frumuseță și tărie a Preasfințitului *Dr. Iuliu Hossu*, episcopul Gherlii, care spune următoarele:

— *Comemorarea de astăzi este prăznuirea biruinței, a luptei care a străbătut 100 de ani cărarea spinoasă ce-a fost dată acestui neam să o cunoască până la realizarea idealului național.*

Cuvântul Blajului

Salutul rostit în numele Blajului de către Rev. Domn
Dr. Victor Macaveiu, canonic

Impreună cu tovarășii ce ne însoțesc aducem la serbarea centenarului școlilor din Beiuș salutul Blajului. I. P. Sf. Sa Mitropolit Vasile Suci, Capitulul mitropolitan, cele 2 licee și cele 2 școli normale, de băieți și de fete, țin să fie de față — prin reprezentanții lor — la acest praznic, care este un mare praznic al neamului românesc și o mare mândrie a bisericii unite.

Am venit ca să ne asociem și noi la bucuria d-voastră, a celor cari stați în fruntea acestor școli astăzi și a celor ce ați bătătorit în anii de elevi, scările acestor mărețe palestre de cultură, de creștinism și de românism.

Am venit să exprimăm sentimentele de admirațiune, să depunem omagiul de recunoștință și de grațitudine, pentru munca, pe care vreme de un secol au depus-o aci profesori și elevi, în slujba neamului, și spre gloria și mândria noastră a Blajului.

Am venit să adăugem și noi o frunză în cununa de lauri, ce trebuie să împodobească pururea acest altar al culturii românești, ca un prinos de admirație și de recunoștință a unui neam întreg...

... Și am venit la Beiuș cu atât mai ales și cu atât mai cu drag, cu cât noi găsim aci urmele atâtor înaintași, ai noștri și ai Dvoastre.

Am găsit aci urmele celui dintâiu director *Ioan Erdeli* venit dela Blaj, urmele lui *Ioan Trifu (Ioan Măiorescu)* din Bucerdea de lângă Blaj, a lui *Teodor Aaron de Bistra*, ajutorul și mai târziu succesorul lui Erdeli și a altora, atâția, după ei!

... Dar nu numai oamenii, ci însași tradiția Blajului o regăsim la Beiuș: tradiția culturală de pe malurile Târnavelor transplantată și renăscută în nouă ediție pe malurile Crișului dela Beiuș, acum 100 ani, întocmai cum, la 1850, tot un apostol dela Blaj, *George Bariș*, este factorul principal la întemeierea liceului în altă cetate culturală, de sub poalele Tâmpiei, la Brașov.

... Primul episcop titular la Oradea, *Moise Dragoș* — fost preot la Turda — încă înainte de

Este biruința cuvântului și a dreptății lui Dumnezeu. De rostul acestui cuvânt și a acestei dreptăți stă legată soarta neamului. Surtucarul și întreg poporul nostru de iobagi și cărturari moderați au crezut în puterea acestei dreptăți divine care n'a întârziat să biruie. Priviți cărarea de 100 de ani și vedeți dacă ea nu este cărarea lui Dumnezeu, apoi priviți drumul iobagilor dela 1848 și vedeți dacă preoții cu crucile ridicate nu se află între ei.

Și nici o prăznuire să nu ne lase săraci și hotărtri. Să nu despărțim pașii școlii de ai bisericii, să luminăm cărarea poporului, să-i lărgim orizonturile de viață și să cultivăm știința, deslegătoare de adevăruri. Dacă din credința și eforturile iobagilor s'au ridicat atâtea mărețe instituții, apoi datori suntem noi să realizăm ceea ce vremurile și chemarea ne cere.

Salutul Banatului.

Preasfințitul dela Lugoj, episcopul *Dr. Alexandru Nicolescu*, spune:

Ne închinăm cu venerație și cu emoție celor apostoli ai slovei cari s'au perândat la școli și cari cu ajutorul vlădicilor din Oradea au asigurat un bastion inexpugnabil al culturii naționale. Dacă cu un ceas mai devreme am ajuns la descătușare, acestea școli au grăbit clipa istorică, fiindcă cei peste 20.000 intelectuali au răspândit cultura națională și au trezit poporul. Eu ca episcop mă închin și aduc omagiul recunoștinței acestor școli și bărbaților luminați cari s'au sacrificat pentru propășirea lor. Cei cari hotărâse soarta eparhiei mele aici au crescut. Să grijiți ca să nu se stingă acest focar al culturii românești.

intronizarea sa cere împărăției de pe atunci, să deschidă școli primare în câteva orașe și puncte mai însemnate din dieceza nouă a Orăzului.

Urmașul său *Ignație Darabant*, venit tot dela Blaj, deschide la 1782, cel dintâi institut »pentru educația națiunii române» — *pro excolenda natione valachica* — iar la 1828 *Samuil Vulcan*, Blăjan și după naștere, deschide acel *gymnasium minus* — pe care îl completează peste câțiva ani cu clasa V și VI, ca nu peste mult să avem apoi liceul complet, a cărui centenar îl prăznuim astăzi. — Vom pomeni cu aceeași evlavie aci numele tuturor succesorilor lor: a lui Vasile Erdelyi, Iosif Pop-Selagianul, apoi numele lui Mihail Pavel, ca și a martirului dătorinței *Demetrie Radu*, cari cu noui jertfe prin zidirea de noi clădiri școlare, au întregit opera înaintașilor lor. Constatăm deci, cât de adevărată este concluzia istoriografului recent al acestor școli: »Dinclipa înființării acestei dieceze, aci la granițelegraiului românesc, în toate frământările episcopilor uniți dela Oradea se împletește, ca un fir roșu, o deosebită, aproape fanatică râvnă pentru școala românească. (D. C. Pavel Școalele din Beiuș 1928 pag 110).

Era tradiția comună a bisericii românești unite, care se vedește și în inscripția pusă de episcopul *S. Vulcan* pe frontispiciul acestor școli: *Inventuti hujus provinciae*, inscripție — soră cu inscripția de pe Internatele *Mitropolitului Vancea*. »Scientiis et pietati juventutis romanae». Iar proclamația de deschidere a lui *Samuil Vulcan* nu este, decât o prafrazare, tot așa de hotărâtă, tot așa de românească, ca și proclamația de deschidere a școlilor din Blaj, dela 1754, a lui *Petru Pavel Aaron*: »Intru folosul și cultura națiunii române, lipsite cu totul de ajutor și cultură...»

... Ce a însemnat liceul din Beiuș pentru neamul românesc?

O spune același istoriograf al școalelor: »Peste 338 de sate românești, numai în cuprinsul Bihorului, înoptau fără urmă de vre-o școală

românească mai înaltă. Și unde mai pui Aradul, din nemijlocită apropiere, cu o populație exclusiv românească... și pe urmă Satmare și Maramureșul, să nu mai amintesc și Banatul. Pe toată aceasta imensă întindere românească nu aveam nici o școală națională secundară!

Și ce înseamnă acest centenar pentru liceul din Beiuș? O sută de ani de trudă, din partea generațiilor de profesori și de elevi, cari și-au transpus din mână în mână făclia luminii, a culturii, a dragostei de neam, care a întărit rezistența, a hrănit nădejdea zilelor cari aveau să vină.

O sută de ani de veghe la post, aceste regiuni așezate la periferiile neamului, o sută de ani de îndrumare, de griji ale Arhierilor din scaunul Orăzii, al căror rol era adesea rolul parafulgerului ocrotitor împotriva furtunilor și a atacurilor, ce se dădeau, pentru a stinge făclia aceasta de românism aprinsă în aceste părți!

Dar noi, Blăjenii, generația din zilele noastre, mai păstrăm un titlu special de omagiu și recunoștința pentru patronii, profesorii și școlile Beiușului...

Intr'o zi de toamnă a anului de glorioasă pomenire 1916, un grup de profesori și vreo 100 elevi sosiau la Beiuș. Era *exodul profesorilor și a școlărilor dela Blaj* exod străjuit de baionete dușmane — cari ne aduseră la Oradea și de acolo aci la Beiuș...

Și vreme de câteva luni, școlarii dela Blaj au fost elevii școlilor din Beiuș, și casele și masa profesorilor dela Beiuș au fost casa și masa

noastră — sub ochii agenților de siguranță austro-ungari!

Cuvine-se să relevăm, cu acest prilej, și acest gest de înaltă solidaritate națională a școlilor din Beiuș

Și ca să încheiu...

Facă Domnul ca aceste, școli să continue pururea aceeași tradiție de muncă și de cultură, de dragoste de neam, de credință și alipire către biserică, de care au dat dovadă în trecut. — Să rămână și mai departe, pentru totdeauna, aceste școli, sentinela neadormită și depozitar credincios al tradițiilor celor mai bune ale neamului nostru. Amin.

*

Mai vorbește în numele *episcopiei ortodoxe* dela Arad *asesorul Ciuhandu*, arătând că din școlile Beiușului au ieșit sute de tineri cari s'au făcut preoți în dieceza aradană și chiar și Sf. Sa este un fost școlar al Beiușului.

Mai vorbesc generalul Moșoiu, deputatul Dr. Aurel Lazar, Bichigean directorul liceului dela Năsăud, Dr. Tit Malai dela Gherla și alții.

Directorul Camil Sălăgeanu, vestește că liceul Samuil Vulcan din Beiuș, a hotărât să numească pe Generalul Berthelot, care e de față, membru de onoare al acestor vechi și glorioase școli românești. Neîntrerupte și îndelungi strigăte de urare, sărbătorese pe marele prieten al neamului nostru, care mulțumește foarte mișcat.

Reînvierea trecutului

Defilarea școlărilor bătrâni — Școlarii tineri — Satele

Isprăvindu-se ședința festivă, în fața liceului, de către piață, se pornește defilarea foștilor școlari, cari au venit să reînvie timpuri atât de scumpe, demult călătorite.

Defilarea se face prin fața Arhierilor, a Miniștrilor, a Generalului Berthelot și a sute și mii de privitori, dornici să vadă înduioșătorul cortegiu.

Muzica militară deschide convoiul. Apoi urmează steagul cel mare al liceului, pe care îl poartă cel mai bătrân școlar, Părintele *Podina George* din Almașul mare, cu barba colilie și cu spatele gârbovite. Are alături pe d. *Glodeanu* și pe *Silviu Sălăgeanu*, cari toți au ieșit din acest liceu alduit, înainte cu 46—48 de ani..!

Ochii le lucesc în lacrimi, când trec pe lângă poarta bătrână, de unde au ieșit flăcăi în floarea vrâstei și se iotorc acum moșnegi, cu plete cărunte.

Uite și pe d. Aurel Borgovanu, azi farmacist la Brașov, școlarul dela 1888, care a rupt atunci steagul ungueresc de pe clădirea liceului și a fost jădecat la 1 lună închisoare și la 50 de zloți amendă. Din temniță s'a refugiat în țara liberă, unde și-a făurit o carieră și un nume, neuitându-și niciodată de pătimirile la cari a fost supus pentru simțirile sale naționale. Adus de amintiri a venit azi aici, să poarte însuși colorile dragi sufletului său.

Și vin într'una cete de moșnegi, protopopi și preoți, cu brâne roșii și albastre, uniți și ortodocși, dela Orade, din Satmar, din Maramureș, din Banat, de pe toate Crișurile, purtând tăblițele cari arată mulțimea anilor de când au școlărit aici, între zidurile dătătoare de lumină și de pâine...

Rând pe rând, vin grupuri mai mari sau mai mici, după voia sorții și a norocului. Atâția alții, n'au venit și nu mai defilează, căci i-a mistuit moartea și uitarea!

Intre grupurile mai tinere mulți advocași, judecători, medici, profesori, prefecți de județ, deputați, senatori, fel de fel de slujbe și de demnități, al căror început s'a zămislit colea, între zidurile sure și învechite. Uite și doamne

în grupuri, ca d-nele Pavel și Marian, cari încă au făcut maturitate în liceul dela Beiuș.

Ce convoiu măreț și adânc înduioșetor în aceeași vreme! Cum ar lăcrima cu drag bătrânul liceu, să aibă ochi omenești, să-și poată vedea pușorii reînforși la sinul de mamă iubitoare și iubită...

Școlarii tineri.

După bătrâni urmează șireagul mândru și voinicesc al logofeților de astăzi, cari defilează în costume de cercetași, în plutoane de scumpe cătănuțe sprintene.

Întăiu Liceul de băieți „Samuil Vulcan“, apoi Liceul de fete, Școala normală de fete în costume naționale, Școala de aplicație, Școala primară, Grădina de copii, Școlile profesionale și Școala de arte și meserii.

Cetele școlărești sunt învârstate de cicliști, tot dintre elevi, cari au piepturile împodobite cu flori și cu bandier treicoloare.

Școlărime frumoasă, școlărime vioaie, bravă și sănătoasă, de care pote fi mândră și Beiușul și Bihorul. Ca și părinții și profesorii cari o cresc!

Satele.

Defilarea câștigă o frumuseță deosebită prin convoiul satelor din jur, cari au ținut să se bucure și ele de marea sărbătoare a școlilor din Beiuș. Doar acestea școli au fost și sunt în prima linie a lor, unde își fac copilașii domni.

Vin comunele *Petrani, Răbăgani, Cusuiș, Feneriș, Săn-Mărtin, Pocola, Sârbești, Feneriș, Dumbrăveni, Sudrici și Delani*.

Dumbrăvenii au adus o șezătoare, Sudricii turcă, iar Delanii o nuntă cu steaguri multe, cu flăcăi voinici și fete frumoase. În urma nuntei și zestrea miresei: *turma de oi*, cu cioban, cu dulăii dela stână, cu măgărușul nelipsit, care își poartă cu nepăsare de filosof povara de căldări și de cojoace..!

Doi cimpoieri umflă burdufurile albe și zicala de joc izvoarește furtunoasă, turnând argint viu în călcăiele flăcăilor, cari bat cismele și fac figuri de joc voinicesc. Chiot și

cântec, glas de cimpoi și voie bună, cum se și cade la un prilej de mare bucurie ca acesta.

Banchetul.

La masa cea mare care s'a dat la internatului liceului de fețe, s'au rostit cuvântări și frumoase și însemnate. A vorbit întâi I. P. S. S. Episcopul Frențiu pentru Părintele dela Roma și pentru Regele Mihai, apoi Preasfințitul Hossu, d. ministru Lapedatu, Episcopii Nicolescu și Ciorogariu, Generalul Berthelot, Generalul Moșoiu, d. ministru Angheliescu, canonicul Dr. Ion Coltor și alții.

Lauda Unirii cu Roma.

De însemnătate pentru Beiuș și pentru biserica românească unită cu Roma a fost cuvântarea d-lui ministru Lapedatu, care a spus următoarele:

— *Azi mai mult ca oricând mă gândeam la adevărul cuvintelor cuprinse într'un articol al meu de acum 25 ani, în care spuneam, cum unirea cu Roma s'a făcut din interese naționale și culturale românești. Căci dacă trăim în plină tradiție culturală și dacă putem asista la aniversarea școlărilor din Blaj, Beiuș, București și Iași, apoi aceasta se datorește urmărilor unirii cu Roma. Mai mult: întreaga organizare politică și culturală până la 1848, se datorește rezultatului unirii. Biserica unită a stat sub toate raporturile în serviciul neamului românesc. Preparandia ortodoxă din Arad și episcopia s'au înființat cu sprijinul sincer și desinteresat al lui S. Vulcan. Iată un amănunt care demonstrează în ce solidaritate se aflau conducătorii bisericii și eu ca istoric și ca ministru al cultelor, sunt dator să-l arăt.*

La sfârșitul mesei, d. ministru Angheliescu a împărțit decorațiile pe cari le-a adus dela Înalta Regență pentru vrednicii profesori ai liceului din Beiuș. Au primit medalii dintre celea mai însemnate: d. director *Camil Selăgian* și profesorii *Victor Borlan, Moise Popovici și Ioan Bușița*. (Cum de a fost uitat harnicul om de condei al Beiușului, d. prof. Pavel, care a tipărit din acest prilej o carte de peste 300 pagini?)

După banchet s'au vizitat cele două expoziții: una de *lucru de mână* dela liceul de fete și alta de *desemn și pictură* dela liceul de băieți, aranjată de foștii elevi ai d-lui prof. Bușița, iar seara a fost un concert urmat de petrecere, la Hotelul Central.

Cu acestea serbările s'au încheiat și Vineri, fiind vremea nepotrivită pentru excursia plănuită la Mereag, oaspeții au părăsit Beiușul, cu celea mai plăcute amintiri.

A. Melin.

Un nou izvor de gaz metan. În ziua de 3 Iunie după masă a izbucnit deodată un izvor de gaz metan (gaz care iese din pământ și, aprins, luminează) pe câmpia din apropierea Șarmașului.

Acest izvor este mai puternic și mai bogat decât toate izvoarele cât sunt până acuma în țara noastră. Societatea Națională de gaz a și trimis ingineri, cari să prindă gazul, pentruca să poată fi întrebuințat. Sângur acest izvor este de ajuns pentru iluminarea și purtarea tuturor fabricilor din orașul Cluj.

Ploaie cu pucioasă. Pela ora 2 după amiază s'a înorat cerul deasupra orașului Buhuși și apoi a căzut o ploaie liniștită. După o jumătate de oră s'a putut observa că în șanțuri, în fântâni în buțile de apă și în ciubară plutea o pucioasă. Ploaia a ținut toată noaptea Oamenii nu știau cum să-și tâlcuiască ploaia aceasta. Invățați spun că vântul a trebuit să aducă pucioasa aceasta dela mari depărtări și că nu trebuie să ne temem de nimica!

Grăunțe sufletești

Ce spune istoricul Dimitrie Onciul despre legea noastră strămoșească

— Cum ne-am trezit deodată, fără să știm —, ortodocși.

Să vedem acum ce părere are istoricul DIMITRIE ONCIUL despre legea noastră strămoșească. Dimitrie Onciul a fost profesor universitar și președinte al Academiei Române, ortodox și el. În cartea sa: »Originile Principatelor Române«, apărută la București în anul 1899, la pag. 136—140, în nota 24, spune: »Dependența (atârănarea) politică de imperiul (impărăția) bulgar a avut de urmare, bine înțeles, și dependența Românilor din nordul Dunării de biserica bulgară. *Până la încreștinarea Bulgarilor (864), Românii de sub stăpânirea bulgară au avut în biserică limba latină, dela care ne-a rămasterminologia (cuvintele) creștină de origine romană.* În provinciile (ținuturile) romane din sudul Dunării: Moesia, Dacia Aureliană și Illyria, cuprinse sub numele colectiv (de adunare) Illyricum, *cu episcopi latini și cu arhiepiscopatul roman al Primei Iustiniane, subordonat (supus) Romei, limba bisericească era cea latină, Iurisdicțiunii (puterii de a porunci) arhiepiscopatului Primei Iustiniane, înființat de împăratul Iustinian (535) în locul său natal (Tauresium, lângă Procoplje de astăzi, în partea sud-estică (miazăzi-apus, a Serbiei, în Dacia Aureliană, era supuse, după novella XI (o poruncă a împăratului Iustinian, prin care dă voie arhiepiscopului din Prima Iustiniană să aibă dreptul a porunci și în țările din dreptul Dunării) provinciile: Dacia mediteranea, Dacia ripensis, Mysia secunda, partea Panoniei pe la Sirmium, împreună cu câteva puncte stăpânite atunci de Romani în nordul Dunării.*

După așezarea Slavilor în aceste părți, arhiepiscopul Primei Iustiniane și celelalte episcopate latine din provinciile Dunărene dispar (se fac nevăzute, se prăpădesc) în secolul (veacul) VII. Creștinii rămași în părțile ocupate de barbari (aici sub barbari se înțeleg Bulgarii) atârână apoi de *arhiepiscopul de Thesalonic, care era subordonat (supus) Romei.* Încă în anul 860, arhiepiscopul de Thesalonic se află numit ca vicar (locuitor) al papei în diecezele: Epir... *Dar e bine înțeles că creștinii din Dacia lui Traian (România de astăzi), parte încreștinați prin cei din imperiul roman, parte emigrați (a-și părăsi țara și a se așeza într'alta) încoace din părțile ocupate de Slavi și Bulgari... aparțineau (se țineau) la aceeași biserică, întrucât oarecare legătură mai putea fi întreținută cu ea...*

»Increștinarea Bulgarilor a hotărât în sfârșit soarta bisericii române. În anul 864 principele bulgar Boris (852—888) primi

creștinismul, în urma războiului cu Bizanția... Domnul bulgar Boris, mai întâi recunoscând pe patriarhul de Constantinopol și primind ritul grecesc (964—866), apoi recunoscând pe papa și primind ritul latin (866—879), se întoarse în sfârșit iarăși la ritul grecesc, recunoscând jurisdicțiunea patriarhului de Constantinopol și primind de acolo un arhiepiscop (870). Cauza din care Boris se desfăcu de Roma era, că papa nu voia să numească arhiepiscop al Bulgariei pe episcopul *Formosus*, trimis de papa în Bulgaria în anul 866 și cerut de Boris ca arhiepiscop.

Acest Formosus este cunoscut și tradiției (trecerea din gură în gură a unei întâmplări) moldovenești asupra originii Românilor, păstrată în cronică (povestirea faptelor dupăcum s'au întâmplat) anonimă (lără nume, nu se știe cine a scris-o) a Moldovei. Tradiția spune că străbunii Românilor, urmașii fraților Roman și Vlachata (pe Români li numeau Slavii »vlachi«, după acest nume s'a numit și unul dintre cei doi frați: Vlachata), s'au despărțit de latini când »*Formos Papa au trecut dela pravoslavie (credința cea adevărată) la lătinie*... Formos Papa este identic (aceiaș) cu episcopul latin Formosus al Bulgarilor și Românilor din imperiul lui Boris, care episcop, după desfacerea domnului bulgar de Roma, a părăsit Bulgaria și a fost apoi Papă la 891—896... Tradiția noastră despre despărțirea Românilor de Latini sub Papa Formosus, tradiție învederat bisericească, se rapoartă la *deslăpirea noastră de biserică romană sub Boris în anul 870, când episcopul Formosus (devenit apoi Papă) părăsi Bulgaria, după ce Boris se întoarse la biserică grecească. Până atunci, ritul latin a fost dominant (stăpânitor) în biserică noastră dependentă (atârânătoare) de Roma*».

»Pe atuncia (pe la sfârșitul domniei lui Boris, 888) toată Dacia, afară de Moldova, era dependentă (atârânătoare) de imperiul bulgar. În această dependență, Românii din Dacia au primit și ei ritul slav, păstrat în biserică bulgară și după restabilirea (punerea iarăși într'o stare mai bună, de mai înainte) legăturilor cu Roma sub Simeon. Legăturile noastre cu biserică bulgară continuând (ținând fără intrerupere) și după desființarea imperiului bulgar (1018), *ritul slav a prins rădăcini atât de adânci la noi, încât el se menține rămâne în aceeaș stare) în biserică noastră până în secolul XVII. Așa ne-a fost fatalul (care trebuie neapărat să se întâmple, de care omul nu se poate scăpa) destin (înlanțuirea de lipsă a lucrurilor omenești, soarte) al istoriei*».

»Așezămintele noastre (în limbă bulgărească în stat și biserică, până în veacul XVII) nu puteau să se instaleze (așeze) la noi în timpul influenței (înriuririi) Ungariei catolice, cu limba oficială latină. Ele sunt de dată mai veche, din timpul supremației (mai presus decât toți ceilalți) imperiului bulgar asupra țărilor noastre. Și dacă influența mai de apoi a Ungariei occidentalizate (trecută la legea apusului, adică la religia catolică), dacă mereu intențita propagandă (tot ce se face pentru a răspândi o părere, o lege oarecare) catolică pentru a introduce la noi ritul latin n'au putut a ne face să ne desbărăm de bulgărismele moștenite, să primim limba latină în locul celei bulgare: atunci *această limbă, străină nouă și totuși atât de lung timp*

stăpână la noi, atât dincoace cât și dincolo de Carpați, *trebuie să fi fost de mult și adânc înrădăcinată în țerile noastre*, în toată organizațiunea noastră stat și biserică. Faptul se explică îndată ce știm că, dela înființarea imperiului bulgar în secolului XI, noi am fost în atârănare de acest imperiu, și că în timpul supremației lui noi am primit organizațiunea politică și bisericească care a produs acele efecte (ceea ce e produs de o cauză oarecare)».

Aceiaș lucru îl spune istoricul *Onciul* și în altă lucrare a sa: »*Papa Formosus în tradiția noastră istorică*«, publicat în »Omagiul lui Titu Maiorescu«, București, 1900, pag. 620—631. Aci, vorbind el despre tradiția, cuprinsă în Cronică anonimă a Moldovei ne spune: »Dar tradiția ne dă și un nume istoric: este Formos papa, în a cărui vreme urmașii lui Roman și Vlachata, adică Românii, s'au despărțit de Latini, sau — cum s'icea — *Latinii sau Rămlienii noi de Români sau Rămlienii vechi*«. Acest element (un lucru sau un corp simplu, care nu poate fi desfăcut, ca aurul, argintul, lucru de seamă într'o știință) istoric merită o deosebită atenție ca tradiție națională».

»Papa Formosus (891—896) stă, în adevăr, în raport atât de apropiat cu faptul despărțirii noastre de *biserică romană, careia aparțineam dela început*, încât amintirea lui în tradiția noastră dă acesteia o neașteptată valoare istorică. Să vedem deci, care au fost legăturile noastre cu biserică romană până la despărțire, și ce rol are papa Formosus cu privire la desfacerea acestor legături».

»*Propagatorii (ceice răspândesc) creștinismului în părțile dincoace de Dunăre, fiind mai ales din provinciile cu episcopate latine și supuse Romei, este învederat că ei l-au răspândit în formă latină*»...

»Dar, în Dacia, aceste prime rădăcini creștine s'au mai întărit și prin o admigrare (părăsirea țării deodată a unui popor spre a se așeza aiurea) romană din sudul Dunării, urmată după așezarea Slavilor și Bulgarilor în țerile dunărene ale peninsulei balcanice, până atunci locuite de populațiunea romană... După o interpretare (tălmăcire) mai de mult admisă (îngăduită) în istoriografia (știința istoriei) noastră (această admigrare) se află indicată (arătată) și în *tradiția cronicei anonime a Țerii Românești* (ediția Ioanid). Voind să arate, de când au descălecat pravoslavnicii creștini, în Țeara Românească, cronică noastră spune că: dintâiu Românii cari sau despărțit de Romani și au pribegit spre miază-noapte, trecând apa Dunării, au descălecat la Turnu-Severinului, până la apa Oltului, alții în Țeara Ungurească pe apa Oltului și pe apa Tisei, ajungând și până la Maramureș'. Prin aluzia (atingere prin vorbă) la despărțirea »pravoslavnicilor« Români de Romani, tradiția din cronică Țerii Românești se atinge cu mai sus expusa (povestita) tradiție din cronică anonimă a Moldovei. *Și una și alta păstrează astfel o vagă amintire despre vechile noastre legături cu Roma, probabil mai mult cele bisericești, întreținute până în secolul IX, decât cele politice, rupte mai de mult*».

»In asemenea legături cu Bulgarii — de al căror imperiu atârână până pe vremea

sfantului Stefan, regele Ungariei, și până la desființarea imperiului bulgar (1018), aproape toată Dacia Traiană — spunem noi — Românii din Dacia, ca și cei din dreapta Dunării din cuprinsul imperiului bulgar, au împărțit cu ei soarta în stat și biserică. *Prin Bulgari și odată cu dâșii, noi am fost despărțiți de biserică română; dela dâșii am primit limba slavonă, în biserică și stat, care domină (stăpânește) apoi viața noastră intelectuală (cărțurărească) până în secolul XVII. Așa ne-a fost fatalul destin al istoriei.*

Tot *Dimitrie Onciul* zice în cartea: »Din Istoria României«, apărută în »Biblioteca pentru toți«, Nrii 361—362, București 1908, pag. 17: »Terminologia creștină de origine latină în limba română, cu caracterul ei vechiu, este cea mai sigură probă că *Românii sunt creștini din timpul roman*: ei sunt creștini, și la sudul Dunării și în Dacia, din perioada romană a bisericii creștine din provinciile dunărene, cu limba bisericească latină și cu organizația dependentă de scaunul dela Roma. Când Slavii păgâni au ocupat provinciile romane din dreapta Dunării și au desființat organizația bisericească de acolo, creștinarea Străromânilor (a strămoșilor Românilor) era îndeplinită.

Iuliu Maior.

Pentru invalizii de războiu

Înștiințare dela Administrația Financiară a județului Târnava-mică

Conform ordinației date de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale cu nr. 3729/1928, toți cei schilăviți greu în războiu din județul nostru trebuie să fie în ziua de 20 Iunie 1928, la ceasurile 10, înainte de amiază, în sala cea mai mare a Prefecturii din Sânmărtin, unde vor fi cercetați de o comisie medicală, în vederea sporului de pensie.

Trebuie să fie de față:

1. Orbii cu cecitate absolută (de amândoi ochii).
2. Cei cu amândouă mâinile tăiate.
3. Cei cu amândouă picioarele lipsă.
4. Cei căror le lipsește o mână și un picior.
5. Tuberculoșii sau bolnavii de plămâni în stare grea.
6. Paraplegicii

Fiecare invalid va duce cu sine biletal de reformă definitivă (roșu) *Invalizii cari nu se vor prezenta la aceasta revizuire, pierd dreptul la sporul de pensie.* Șirul tipărit cu slove mai subțiri, l-am luat din cuvânt în cuvânt din Publicațiunea Onor. Administrației Financiare

O adunare de moșnegi

De curând s'au adunat în orașul Madrid, toți bătrânii din acel oraș. S'a făcut o serbătoare în cinstea lor.

Serbătoarea a fost condusă de o femeie, care era cea mai bătrână dintre toți, de oarece avea 103 ani. La serbătoare au luat parte peste șapte sute de bătrâni, toți între optzeci și o sută de ani.

S'a băut și s'au ținut toaste în sănătatea moșnegilor. Într'un toast a spus unul, că în Madrid, capitala Spaniei sunt astăzi aproape 3500 moșnegi, cari trec peste 80 ani. Cei mai mulți se bucură de o deplină sănătate.

Serbătoarea s'a sfârșit cu cântece frumoase în cinstea moșnegilor.

Hoția mare dela pădurea din Tapu

Tălharii din Basarabia dau de veste, că-i rost de chilipir pe Târnava și se prezintă în vizită, aduși de un amic de alor, sas de pe la noi

Z'nic auzim pe câte un bătrân spunând, că acum e ordine și liniște, nu ca mai demult, când hoții umblau pe drumul mare ca astăzi motoarele. Unii își aduc aminte parcă cu jale de acelea timpuri, când deoparte porunceau solgăbirăul dela Hususău, de altă parte porunceau haiducii din pădurile dela Boian, Tapu, Șeica ect. fiecare având cancelaria lui. Unul în sat celelalte l-au câmp. Și oamenii săraci ascultau poate mai tare de haiduci, ca de oficianții Statului. Și cântece au răsunat în urma lor arătând printr-asta popularitatea de care se bucurau. Pe câte un șorostinean mai bătrân îl auzi și astăzi cum cântă lângă o halbă:

*Cine-a făcut drum pe aici
Nicolae Popovici!*

Nicolae Popovici a fost un vestit hoț de cai pe care la prins și l-au omorât jandarmii în valea Luncii, nu departe de locul unde s'a întâmplat hoția de care povestim acum.

Mai sunt oameni bogați și astăzi.

Demultori aude omul jelanie, că toată lumea trăiește în mizerie, că nu sunt bani; unde ori fi dispărut paralele cele multe? Dar iată, că-i bună și sărăcia pentru ceva. Că dela sărac nu fură nimeni și săracul nu tremură noaptea, că îl vor vizita „domni“ necunoscuți, cari apoi să-i joace festa.

Așa om bogat este pădurarul dela fundațiunea Bruckenthal, din pădurea Tapului, cu numele Loghin, care cu nevasta împreună de peste 35 de ani slujește cu credință pe stăpânul său, dar prin cruțare și muncă asiduă, din zi în zi, și-a adunat o avere aproape de necrezut. Galbeni în ladă, bani mulți în bancă, acțiuni... nu glumă.

Dar într-o seară...

Pădurarul Loghin locuiește împreună cu consoarta-sa chiar în pădure. Nu departe de drumul, care duce la Cenade. Mulți domni mari dela orașe trecând cu terenul și privind la casa drăguță din mijlocul pădurii l-o fi invidiat pe fratele Loghin, că trăiește în mijlocul pădurii, fără grijă și în sănătate.

Dar într-o seară l-a ajuns și pe el mâna sorții nemiloase. Nevasta se pregătea tocmai să-i facă ceva de cină, iar el cotrobăia în odaie, când deodată se aud pași în apropiere. Doi călători se apropie de tindă și dau binețe. Unul îmbrăcat nemțește și cu șapcă pe cap părea, că-i șofer. Celalalt îmbrăcat românește, dar fața nu-i seamăna a ardelean și mâinile erau prea albe și se vede că nu lucra la câmp. »Oaspeții« neașteptați spuneau, că ei sunt din Moldova și umblă prin părțile acestea, că vreau să cumpere vite și s-au rătăcit. Vorbeau cu nevasta, pădurarului, care era în casă. Așoi au întreat-o de ceva deale mâncării. Că lor nu le trebuie pe gratis, ei plătesc, că așa și pe dincolo. Femeia s'a întors și în minuta aceea unul dintre oaspeți a prins-o de cap și a trântit-o de pământ, legându-o, celalalt a sărit la pădurar și a început să se îmbrânceană cu el, că pădurarul Loghin e om tare, deși mai bătrân. Dar în curând și celalalt tovarăși terminând cu femeia i-a sărit în ajutor și așa doi l-au biruit. L-au legat și pe el și cu revolverul în mână i-a cerut banii.

Au găsit acolo 200 galbeni mari, apoi patruzeci de mii lei și un libel de depunere de 350,000 lei. Pe bani au pus mâna imediat, iar de libel nu s'au acățat, că ziceau bandiții,

dacă poliția găsește asupra lor libelul, îi inhață și au dispărut îndată.

Și jandarmul trece pe sub pădure...

O întâmplare ciudată a vroit, ca tocmai în timpul acela când operau hoții, șeful plutonului de jandarmi dela Blaj, dl. Balea, trecea pe jos pe cărarea care duce tocmai pe sub pădurea amintită. Altădată avea obiceiul că intra la pădurarul Loghin și îl întreba de noutăți. Acum, lucru ciudat, nu i-a venit în minte asta. S'a năcăjit apoi destul pentru asta după ce a auzit, că ce sa s'a întâmplat în pădure. A fost însă târziu.

Bagseamă jandarmii acum au altă treabă mai mare. Nu se grijească de hoți, ci de partidul național-tărănesc.

Dar tot Balea îi prinde...

Hoții totuși n-au scăpat. Dl. Balea însoțit de jand. Plut. Bulumaci Constantin, șeful postului Cenade s'a pus pe lucru și afăta au tot alergat, au dat porunci, au păzit; au dres, până i-au prins. Se știea, adevărat se presupunea, că hoții trebuie să fie cunoscuți în partea locului, altfel de unde se știe ei, că unde șeade pădurarul și că se găsesc banii la el. Sau a trebuit să aibă un alt tovarăși din regiunea asta, care să le dea informațiuni. Pornind din aceste calcule cuminte, d. Balea se pune în urmărirea lor.

Un om deochiat.

Decâteori se întâmplă vr-o crimă sau altă faptă ciudată, jandarmii întotdeauna aplică o tactică dovedită bună prin lunga experiență. Și anume: ei caută îndată oamenii deochiați din jur. Adevărat pe oamenii certati cu autoritățile și cu justiția. Un astfel de om a fost și este Iohann Dörling, sas din Cenade, care s'a pripășit și pela Blaj. Aceasta a stat pentru nu știu ce crimă în tachisoarea dela Brașov, de unde eșise nu demult. Pe acesta au început jandarmii să-l supravegheze și nu inzadar. În foarte scurt timp a fost prins și a mărturisit totul.

În temnița grea a Brașovului.

Dörling, care a fost un sas la Cenade, cu timpul și-a prăpădit averea și pentru fals în acte a ajuns în temnița Brașovului. Aci a făcut cunoștința afori doi clienți vestiți ai temniței: Costică Efrim și Zaharia Surdu. Ambii originari din Basarabia. Domnia lor colindă de ani de zile toate temnițele țării săvârșind în toate părțile bravuri ca acele dela Tapu. Dörling împrietinindu-se cu aceștia a vroit să câștige stima și recunoștința lor. Și acolo între zidurile negre ale temniței le-a spus, că n'aveți frică „domnilor“ să scăpăm numai de pe aici, că apoi vă duc eu într'un loc unde plouă pițule. Zis și făcut. Scăpați dela Brașov „domnii“ Surdu și Efrim sunt conduși de elevul Dörling și sunt aduși la pădurea Tapului.

Restul îl știm. Dar atât numai, pentru că după pradă „domnii basarabeni“ l-au tras pe sfoară pe amicul Dörling, că nu i-au dat aproape nimic. Fiindcă azi nu se mai umblă cu proverbul, că corb la corb nu-și scoate ochii. Păi așa nu facem târg domnule Costică. Te aducem noi de geaba pela Târnave?

Dealtfel să-i lăsăm să-și tragă seama unul cu altul, membrii „societății“, cari sunt azi intruniți în sălile puțin încăpătoare și mai puțin amicale ale temniței dela Ibașfalău...

George Târnavanu.

Dl. Iorga premiat cu 100 mii lei. În fiecare an ministerul artelor premiază pe cel mai bun scriitor și pe cel mai bun poet român. De astădată premiul de 100 mii lei pentru proză a fost dat dlui profesor N. Iorga, iar cel pentru poezie poetului Minulescu.

Zăpadă în Ardeal. La Huedin în cele din urmă zile a fost un frig ca în Ianuarie. Vârful munților era acoperit cu zăpadă. Pe vârful „Viădesei” zăpada este de 40—60 cm. Pomii nu vor aduce nici o roadă, dar și celelalte sămănături s'au răit foarte mult.

Patru gemeni. Safta Ilineu din comuna Valea Rusului, lângă Iași, a născut patru copii. Atât mama cât și copiii sunt sănătoși pe deplin.

Pasăre bună. Un mare proprietar, cu numele C. Ștefănescu, din Breaza de sus, de lângă Câmpina, a primit zilele trecute o scrisoare dela un cunoscut, în care îl roagă să depună 200 mii lei la troița de pe șoseaua națională, că altfel va da foc casei. Dl. C. Ștefănescu n'a arătat cazul jandarmeriei și nici n'a depus suma cerută. A doua zi de fapt s'a trezit cu magazia de bucate aprinsă, arzându-i 2 vagoane de făină. Acuma dl. Ștefănescu a făcut arătare jandarmeriei, care l-a sfătuit, să depună banii lângă troița de pe șoseaua națională. Așa a și făcut. Jandarmii au păzit, și într'un târziu au băgat de seamă că tânărul de 19 ani din Breaza Nicolae Nică Vasile merge și caută banii lângă troiță. L-au deținut numai decăt, iar pasărea bună a recunoscut totul.

Cum va fi vremea în Iunie. Un învățat din Austria, Adolf. Zaikskorn face următoarele prorocie asupra vremii în Iunie: Până la 4 Iunie vreme frumoasă, apoi răceală mare noaptea. Pe la 8 Iunie ceva mai cald, în schimb furtuni. Pe la 12 Iunie iar mai rece, vânt și ploi. Urmează câteva zile mai frumoase. Pe la 17 Iunie schimbări mai însemnate, apoi nopți răcoroase, mai ales pe la 23 Iunie. Urmează o încălzire a vremii pentru scurtă vreme apoi iar vremea rea și frig.

Nou cutremur de pământ la Corint. În ziua de 31 Maiu la Corint s'a produs un nou cutremur de pământ, care a dărâmat și pereții cari se mai înălțau în aier.

Granate, în loc de... portocale. Italia de o vreme încoace nu încetează de a lupta, pe toate căile cu putință, împotriva Franței și a Micii Înțelegerii. Mai dăunăzi a trimis mitraliere Ungariei, acuma a trimis mai multe lăzi de... portocale Bulgariei, în cari însă nu erau portocale ci munițiuni și granate de mână.

Nuntă cu jelanii. În satul Schiopeni jud. Fălciu s'a ținut a doua zi de Rusalii nunta avocatului Poroșnicu cu domnișoara profesoară Petrovici. Profesorul Chiriac, care era oaspe, a început să puște cu revolverul după datină. A tras trei focuri. A încărcat apoi din nou revolverul și l-a băgat în buzunar. Aplecându-se, revolverul s'a descărcat și glonte a pătruns în pântecul profesorului Chiriac. Intre moarte și viață l-au dus numai decăt la spitalul din Iași.

S'au gătat prelegerile la licee. Ministerul instrucțiunii a dat poruncă nouă, ca anul acesta prelegerile la licee să se gate mai iute ca de altădată. Și anume clasele IV și VIII și-au sfârșit prelegerile la 31 Maiu, celelalte clase la 5 Iunie. În ziua 5 Iunie au început examenele. La liceul de băieți din Blaj încheierea anului școlar, cu clasele I—IV, se va face la 17 Iunie, iar cu clasele V—VII la 27 Iunie.

Ginci gemeni deodată. În Japonia soția unui băcan din Kioto a născut cinci gemeni, patru băieți și o fetiță. Toți copiii trăiesc și sunt voinici. În Japonia de altcum nu e lucru rar ca o femeie să nască 3—4 gemeni.

Grindină cât oul la Soroca. O ploaie, urmată de grindină cât oul, a nimicuit toate sămănăturile pe o întindere de 20 kilometri din partea de miazănoapte a județului Soroca.

După cinci ani de secetă, o nouă jale s'a abătut asupra satelor din jud. Soroca. Grindina a ros totul, a rămas pământul gol. Oamenii, pe cari i-a apucat grindina pe câmp, s'au întors cu capetele sparte și cu răni grozave pe întreg trupul. Păsările, atât cele de casă cât și cele sălbatice, au fost aproape toate omorite. Țăranii au început să are din nou și samene cucuruz. Pagubele sunt de milioane de lei.

Groznică furtună dela Giurgiu. În ziua de 25 Maiu o groznică furtună s'a abătut asupra orașului Giurgiu. Trăsnetul a lovit un horn dela Banca Națională și a nimicuit toate firele luminei electice. În comuna Petroșani din județul Vlașca furtuna a apucat ciurda de boi la pășune. Paznicii, voind să treacă boii spre sat, 53 de boi s'au înecat în balta din apropierea satului.

Un copil de 7 ani ucide pe sora-sa. Dna Lola Smarandescu Velea din Corabia era lăuză, ea născuse înainte cu câteva zile un copil. Sâmbăta trecută a cercetat-o mamă-sa, venind cu băiatul său Panait, care era de 7 ani. Tânăra lăuză era numai de 21 ani, tocmai se urca în pat, ajutată de mamă-sa, când deodată se aude o durdătură și în mâna micului Panait se vede fumegând un revolver. Glonțul a intrat prin spatele lăuzei, care, după chinuri de câteva ore, a murit.

Prințul Windischgratz agrafiat. Marele falsificator de bani francezi din Ungaria a fost agrafiat, dupăcum am profetit noi la vremea sa, și pus pe picior liber. Trăiască dreptatea ungurească!

A dispărut „Italia“. Am arătat cetitorilor noștri că generalul italian Nobile a plecat, însoțit de mai mulți tovarăși, spre polul nord și că a și implantat steagul italian și crucea papală pe polul nord. De Vineri nu se mai știe nimica despre dirijabilul „Italia“ și întreagă lumea așteaptă înfrigurată, să audă ceva despre această mare corabie de aier și despre locuitorii ei. Mai multe corăbii și oameni cu capul în mână au plecat să o caute, dar toate sforțările s'au dovedit până acum zadarnice. Te miri în care parte a acestor pustiri de gheață va fi răătăcind „Italia“, iar conducătorii ei vor fi înghețat.

† Aureliu baron Popp. Zilele trecute a încetat, pe neașteptate, din viață, la Arad, fruntașul român, Aureliu baron Popp, fiul marelui luptător ardelean baron Vasile Ladislau Popp, fost vice-gubernator al Ardealului și președinte al „Asociațiunii din Sibiu“.

Facă-i Dumnezeu partea cu dreptii!

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj

Se apropie 1 Iulie, când toți cetitorii, cari n'au plătit abonamentul decăt pe un jumătate de an, trebuie să-și reînnoiască abonamentul.

Rugăm pe cetitorii noștri, să nu-și uite de această datorință a lor și să ne trimită abonamentul, cel puțin până la 1 Iulie, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiteria gazetei.

Gazetele mari nu așteaptă nici o cliptă după abonament. Noi am făcut cetitorilor cari ne-au rugat pentru această favorul, de a le trimite gazeta și pe așteptare, știind cât de greu ajunge șaranul nostru la bani câte odată. Ar fi foarte trist, dacă bunătatea aceasta a noastră ei ar răsplăti-o cu rău, vorba Românului: »Fă bine, așteaptă rău«.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

PATRIA, bancă p. Credit Com. și Industrie. — Blaj

Concurs

Subsemnata bancă prin aceasta publică concurs pentru ocuparea unui post de: **FUNCTIONAR** și unul de: **DACTILOGRAFĂ**.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, binevoiască a-și înainta ofertele, dimpreună cu pretențiunile de salariu, cel mai târziu până la 15 Iunie a. c.

Dela funcționar se cere să fie absolvent al școlii superioare de comerț, ori licențiat al Academiei comerciale, iar dela dactilografă, să cunoască și limba germană.

Diracțiunea

(127) 3-3

Stropiți-vă viile!

Cu piatra specială dela firma

Ștefan Nyerges Blaj

ca să aveți recoltă bună și vii frumoase!

(507) 2-2

Casă de închiriat

Casă cu 3 camere și bucătărie sub pro-menadă Nr. 162 Blaj, se închiriază cu 30 Septemvrie 1928. Informațiuni se pot lua dela proprietarul Nicodim Mârza, Cluj str. Berde Nr. 2 1/12.

(506) 2-2

Prăvălie nouă de pielărie

s'a deschis la Blaj Strada Regele Ferdinand Nr. 54 sub firma

„Minerva“

unde se vinde tot felul de pielărie, talpă, opinci, unelte pentru pantofărie și toate accesoriile cu prețuri solide.

(509) 1-2